

Atlas

Září
2015

Občasník pro členy oddílu MOP Orlosupí a jejich kamarády

Akoj přírodovědci

prázdniny jsou v nenávratnu a máme tu nový školní rok. No a se školním rokem je tu i seznam plánovaných akcí, ohlédnutí za táborem, novinky v chodu oddílu i kroužku a soutěž. Takže se pohodlně usad'te a čt'ete ☺.

Vítáme nováčky

Na první schůzce se nás sešlo opravdu velké hejno (jsme přeci ti orlosupi ne? tak to musí být hejno...). Komplet nová družinka začínajících nadějných přírodovědců, to nám všem udělalo radost, protože taková „úroda“ se nevidí každý rok.

A co se stalo s loňskými začínajícími? Ti přece pokročili do pokročilých. Při opravování postupového testíku se sice Markétě udělalo lehce nevolno a chvíli to vypadalo, že po některých členech skočí, případně je eliminuje, ale oni se polepší, že?

A samozřejmě tu máme družinu již samostatných přírodovědců. Celkem se nás sešlo na prvních schůzkách čtyřicet. To se má ta příroda na co těšit ☺.

Perly z testíku (v původní podobě)

Vše je samozřejmě anonymní, ale počítáme, že „autoři“ svá dílka poznají...

Jaký je rozdíl mezi užovkou a slepýšem?

„jinak barevne“

„užovka vidí asplepejš nevidí“

„mají něco jiného na zádech“

Jaký je rozdíl mezi kočkovitými a psovitými šelmami?

„kočkovité vypadají jako kočka a občas mňoukají a psovité vypadají jako pes a štěkají“

Co je to biotop?

„biotop je bio průmysl“

Odkud pochází hyeny?

„nejsem si úplně jistý, ale myslím že od někud ze severu, nebo od někud, kde je hodně chladno“

Jaký je rozdíl mezi rohem a parohem?

„roh je dutý a je v nich maso a na zimu neodpadá, parohy rostou“

„parohy má jenom jelen. Rohy mají zbylá zvířata co mají rohy“

Jaké zvíře má ve znaku WWF?

„bourec morušový“

„panda černobílá“

1961

1978

1986

WWF®

2000

WWF®

Schůzky 2015/2016

Maličká změna se nám udála, jelikož Petra má v polovině prvních schůzek komentované krmení, a Fáfinka bude kolem vánočních prázdnin opět připomínat vorvaně, posunul se nám začátek schůzek tak, abychom se mohli bez problémů prostřídát. Znamená to, že od brány se ke klubovně budeme přesunovat „poklusem“ (myšleno bez zastavování u každého výběhu cestou ☺).

Začínající přírodovědci – úterý od 15.30 do 17.00

Pokročilí přírodovědci – úterý od 17.00 do 18.30

Samostatní přírodovědci – středa od 16.30 do 18.30

Celoroční téma

Letošní rok se ponese v duchu nočních tvorů. To neznamená, že se v zoo budeme pohybovat pouze v nočních expozicích a v klubovně budeme mít zhasnuto, ale v soutěžích a při nejrůznějších úkolech se budete s nočními tvory setkávat častěji než dříve. Také téma podzimních prázdnin je veskrze noční ☺

Předběžný plán akcí do konce roku 2015

Během celého školního roku budeme vyrážet na exkurze po zoologických zahradách. Datum akce se dozvíte vždy v dostatečném předstihu.

Přírodovědná soutěž v Divoké Šárce 3.10.2015

Chcete potrápit hlavičky? Přírodovědná soutěž v krásném přírodním prostředí je na to ideální. Jen je potřeba se včas přihlásit na schůzce, abychom sestavili soutěžní tým. Čas na přihlášení je do 22.9.2015.

Podzimní prázdniny 28.10 až 1.11.2015

Tajemné stopy aneb stopy tajemna. Co k tomu dodat? Potřebovat budete funkční baterku, zápisník přírodovědce. Přihlašování do 19.10.2015. Podrobnosti včas najdete na našich stránkách.

Podzimní výprava 21.11.2015

Jak se příroda připravuje na zimu? Co tažní ptáci, už jsou pryč? A spí už zimní spáči? Poslední podzimní výprava do přírody. Přihlašování do 18.11.2015.

Mikulášská výprava 5.12.2015 a předvánoční posezení v klubovně

Záleží na přírodě, bude-li výprava na sněhu, či na blátě. V každém případě se budeme věnovat stopám. Výprava bude tentokrát kratší, protože po návratu místo domů, zamíříme do klubovny. Předvánoční pohodičku zpestří promítání historických fotografií z činnosti přírodovědného oddílu, který letos slaví 30 let činnosti. Chcete vidět svoje starší kamarády coby vyjukané nováčky? A co třeba fotografie z činnosti, které se neobjevily na žádném CD ani stránkách? K nahlédnutí bude prastará kronika ze září 1985, a hromada artefaktů, které provázejí činnost. Jo a pak je tu také samozřejmě ochutnávka cukroví☺. Přihlašování do 2.12.2015

Během vánočních prázdnin schůzky nejsou. Sejdeme se 5.1. a 6.1.2016

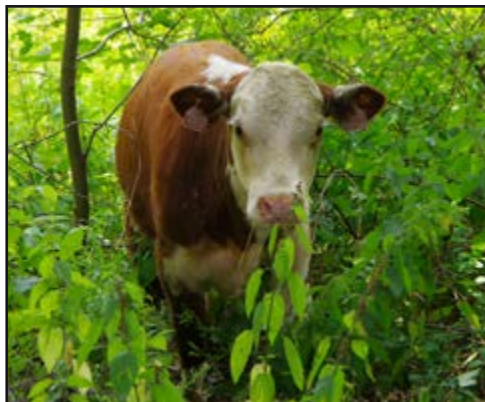
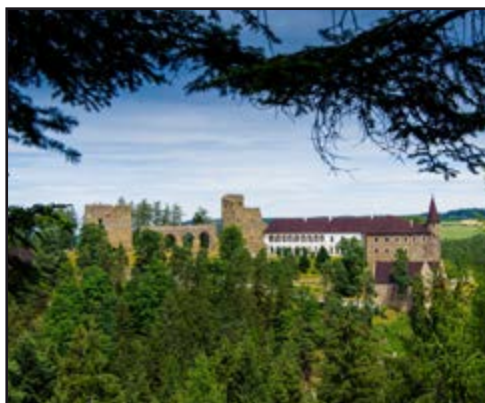
Ohlédnutí za táborem

Nebyli jste na táboře? Tak to jste o moc přišli! Tak například o setkání s trochu potrhým šamanem, nebo o luxusní výlet speciálním autobusem kapesních rozměrů. A kdybyste viděli, jak prokoukla studánka, kterou kluci vyčistili dočista do čista... Ranní rituál pozdravu slunci se rychle uchytil a slunce za odměnu svítilo, co to šlo. Drobnou vadou na kráse byla rychlá dvoudenní viróza, kterou jsme si patrně jako bonus ke vstupnému přinesli od

koupaliště, ale kdo by na ni vzpomínal, že? ☺. To raději připomeneme mraky světlušek, které se každý večer vyrojily z útrobu lesa, nebo myšice lesní, norníky rudé a davy rejšků, kteří s námi sdíleli tábořiště. Nemluvě o blíže neurčeném počtu skokanů, kteří se denně vysoukali z podlahy u brutaru na teplou vodu. Tábořiště v Kolinci je prostě ráj pro pozorovatele zvířat. V jídelně hnízdí střízlík, na kadibudce vás okukují veverka, a těch nočních zvuků... Brrrrr ☺.

Vosa – tygr s křídly?

Ruku na srdce, také patříte k těm, kdo při zaslechnutí známého BZZZZZZZZZZZZ začne mávat rukama jako větrný mlýn? V časopise Víkend (15.–16. srpna 2015) vyšel článek věnovaný vosám. Ani nevíte, jak jsou užitečné☺. Přinášíme zkrácenou verzi.

Vosa útočná, je jedním ze sedmi druhů vos v naší přírodě. Hojně se vyskytují čtyři druhy. Vosa saská a vosa lesní si staví papírová hnízda na půdách, vosa útočná a vosa obecná si staví hnízdo v zemi. Využívají k tomu například opuštěné nory hrabošů. Vosy fungují jako zdravotní policie, podobně jako například mravenci. Dospělé vosy se živí sladkým ovocem, na rozdíl od larev, které jsou masožravé. Díky tomu dokáže jedno vosí hnízdo ulovit denně až dva kilogramy hmyzu (včetně nám nepříjemných much, ovádů a „škůdců“). Na druhou stranu, vosy jsou v touze po sladkém schopné přepadnout úl, aby se dostaly k medu.

Vosy jsou nedocenenými architekty. Věděli jste, že dokáží postavit hnízdo s „klimatizací“? Larvy se totiž správně vyvíjejí při 30 °C. Takže je někdy potřeba chladit – vosí chůvičky se shluknou a mávají křídly, aby komůrky larev chladily, nebo naopak zahřívají – k tomu slouží izolační vzduchové kapsičky. Pokud to nestačí, chůvičky se třou zadečkem o plát komůrky tak dlouho, až ho zahřejí. Navíc je hnízdo postavené tak, aby v něm teplý vzduch stoupal vzhůru ke komůrkám. Larvy si samy dokáží „říct“ jestli je jim teplo, nebo zima. Používají k tomu termoregulační feromon (vylučují specifickou vůni).

Vosy mají skvělou paměť. Pokud najdou potravu, kterou nedokáží odnést najednou, pamatují si cestu a pro jídlo se vrací. Vosí dělnice během života vystřídají několik „zaměstnání“. Nejdříve je krmíčkou mláďat. Potom chůvičkou starající se o teplotu v hnízdě a nakonec dělnicí nosící do hnízda papírovinu a vodu.

Foto: Maciej Skorecki

Foto: Radka Buková

Vosy tvoří jednoletá společenstva. Většina dělnic hyne po pár týdnech života. Zimu přežívají jen nejsilnější oplodněné samičky. Na jaře královna vybere místo pro hnízdo. Sama do něho naklade vajíčka a vychová první generaci dělnic. A jak je to s vosím jedem? Mají ho jen samičky, ale těch je ve společenství většina. Pokud má vosa pocit, že je hnízdo v ohrožení, vypustí do vzduchu poplašný feromon a přiláká tím další bojovnice, které útočnicka zneškodní. V praxi to vypadá tak, že proběhnete okolo hnízda, vyděsíte tím vosu hlídačku, ta vypustí feromon a letí vás „postrašit“. Jenže vy začnete mávat rukama a plácát kolem sebe. Tím dáte jasně najevo, že se nebojíte, naopak, že chcete útok opětovat, no a máte to ☺.

Pro chytré klavičky

Dlouho jsme neprocvičovali naše mozkové závitky, takže je nejvyšší čas na soutěžní otázku.

1. ve kterém roce odjel Josef Vágner do Afriky odchyťávat zvířata pro první safari na našem území? Kde se toto safari nalézalo a dodnes nalézá?

2. v naší přírodě se vyskytuje živočich, odpovídající tomuto popisu: většina kostí je dutá, srostlá pánev a křížová kost, jeden ze čtyř prstů dokáže „vyvrátit“ do protisměru v poměru 2 proti 2, má velmi dlouhá jazyky opatřená háčky, na jeho těle převažuje zelená barva. Už víte?

Správné odpovědi odevzdávejte do 10. 10. 2015 na schůzkách, nebo je můžete poslat na oddílový e-mail. Nezapomeňte se podepsat – Matyáši

Od tábora do tábora aneb DVD z naší činnosti

Každý, kdo s námi v loňském školním roce absolvoval alespoň dvě akce, obdržel na první schůzce DVD s fotografiemi. Nemohli jste přijít? Chodili jste loni a letos vám to nevychází? Tak se o své DVD přihlašte u Jeňýka, nebo Fáfinky.

Prameny:

Neznacene články: Radka Horčíková (Fáfinka),

Neznacene fotografie: Ing. Jan Vašíček (Jeňýk),

Dokremady poskládali: Ing. Jan Vašíček (Jeňýk) a Radka Horčíková (Fáfinka)

Uzavěrka tohoto čísla: 13. 9. 2015

Informační bulletin o dění v oddíle

Uydávaji: MOP, Orlosupi - PCHK ZOO Praha

www.orlosupi.cz

Pro členy zdarma